

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1489/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 253. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VII.21.188/2022/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Ormai és Társai C:MS CameronMcKenna LLP Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Ormai Gabriella ügyvéd; dr. Okányi Zsolt, Okányi Ügyvédi Iroda és dr. László Gergely ügyvéd) útján a Kúria Pfv.VII.21.188/2022/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó szerint a támadott bírósági döntés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] Az indítványozó kérte továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 253. § (3) bekezdése „e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyal, illetőleg nem határozott” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó szerint a támadott jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdését.
- [3] 2. Az ügy előzménye az indítványozó előadása és a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] 2.1. Az indítványozó külföldi székhelyű magánalapítvány polgári pert indított tulajdonjogának megállapítása iránt a Magyar Állammal, a Nemzeti Múzeummal (a

továbbiakban: NM) és az Iparművészeti Múzeummal (a továbbiakban: IMM) szemben. Az alapeljárás tárgya az 1695-ben Herceg Esterházy Pál nádor végrendeletével létrehozott Herceg Esterházy Hitbizomány részét képező Fraknó várából származó „Fraknói kincs” tulajdonjoga volt. A kincstárban található műtárgyak egy része 1919-ben, a Tanácsköztársaság kikiáltása után határozattal elrendelt „szocializáció” keretében került az IMM-be, így a műtárgyak két részre: magyar és osztrák birtoktestre szakadtak. A hitbizományi birtokos részére az IMM elismervényt állított ki, a műtárgyak a hitbizományi birtokos döntése alapján továbbra is az IMM-nél maradtak. A két világháború között (1923) a hitbizományi birtokos a műkincsek letétbe helyezéséről kötött szerződést az IMM-mel és a Magyar Államkincstárral, amelyben bármikori, feltétel nélküli visszavételre való jogot kötött ki.

- [5] A Trianoni Békeszerződéssel a hitbizomány két tagra szakadt. A magyar birtoktestet illetően a családi hitbizományról és a hitbizományi kisbirtokról szóló 1936. évi XI. tc. alapján a Soproni Királyi Törvényszék mint hitbizományi bíróság felhívására Esterházy Pál által készített vagyonkimutatás a leltár egyik külön fejezetében sorolta fel az IMM-nél letétbe helyezett műtárgyakat. A második világháború alatt a műkincseket az IMM-ből először a NM pincéjébe (1942), majd Esterházy Pál a budai Esterházy-palotába szállította (1944), ahol a műkincsek egy része egy bombatalálat miatt megsemmisült, illetve megsérült (1945). A második világháború után Esterházy Pál a Soproni Királyi Hitbizományi Bíróság felhívására bejelentette, hogy a műkincsek megsérültek, ám a romok alól a gyűjtemény egyes darabjai előkerülhetnek és felkérte az IMM-ot a bontás különös gonddal való elvégzésére. A romok alól előkerült műtárgyakat az IMM-ba szállították. Időközben Esterházy Pált bebörtönözték.
- [6] A kincstárban található magyar birtoktestbe tartozó műtárgyak más része Kapuvárra került, ahonnan a második világháborút követően került elő, ezeket a NM-ba szállította az Államvédelmi Hatóság (1947). A NM-ból a műtárgyak egy részét ellopták, az ellopott műkincsek egy része rövid időn belül, más része csak 1985-ben került vissza a NM-ba.
- [7] A hitbizományok megszüntetéséről szóló 1949. évi VII. törvénnyel megszűnt a hitbizomány intézménye, a törvény egyúttal előírta a hitbizományi vagyon állami tulajdonba vételét.
- [8] A hitbizomány osztrák tagját illetően a hitbizományi vagyon az utolsó hitbizományi birtokos korlátozásmentes tulajdonává vált. Így ezen vagyontárgyak tekintetében a börtönből 1956-ban szabadult Esterházy Pál lett a tulajdonos. Esterházy Pál halála után özvegye 1994-ben létrehozta az indítványozó magánalapítványt, amelynek vagyonaként tüntette fel a Fraknói várat és minden ahhoz rendelt, tehát mind az osztrák, mind a magyar birtoktestbe tartozó gyűjteményt. A Fraknói Kincstár megmaradt vagyontárgyai kiállításra kerültek az indítványozó által üzemeltetett múzeumban.

- [9] 2016-ban a kormány határozattal [1122/2016. (III. 10.) Korm. határozat] kötelezte az IMM-t, hogy a magyar birtoktestbe tartozó fraknói műtárgyak egy részét adja át az Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont Közhasznú Nonprofit Kft. részére, és a tárgyakat Fertődre szállították. Így a fraknói műtárgyak Magyarországon őrzött része részben az IMM-ben, részben az NM-ben, és részben az Eszterházy Fertődi Kastélyban található.
- [10] 2.2. Az indítványozó ezt követően egyrészt hatósági eljárást indított a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 4/A. §-a, valamint a közgyűjteményekben őrzött vitatott tulajdonú kulturális javak visszaadásának rendjéről szóló 449/2013. (XI. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) alapján, másrészt polgári pert indított tulajdonjoga megállapítása, valamint az 1923-as letéti szerződés teljesítésére kötelezés iránt.
- [11] 2.2.1. A hatósági eljárás alapján indult perben eljáró Fővárosi Törvényszék az eljárást felfüggesztette és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte, figyelemmel arra, hogy a 23/2022. (X. 19.) AB határozat az R. helyébe lépett, a közgyűjteményekben őrzött vitatott tulajdonú kulturális javak visszaadásának rendjéről szóló 449/2013. (XI. 28.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezéséről és az azzal összefüggő átmeneti rendelkezésekről szóló 22/2019. (II. 25.) Korm. rendelet 2. §-át megsemmisítette, valamint alkalmazási tilalmat állapított meg az ügy alapjául szolgáló eljárásra nézve. A 10/2023. (VI. 20.) AB határozat a bírói kezdeményezés alapján általános alkalmazási tilalmat állapított meg.
- [12] 2.2.2. A tulajdonjog megállapítására irányuló polgári perben elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 4.P.22.219/2020/5. számú ítélete az indítványozó mint felperes keresetét elutasította. A bíróság megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani a vár és a kincsek dologi jogi kapcsolatát. Megállapította azt is, hogy a kérdéses tárgyak tulajdonjoga a Herceg Esterházy hitbizományt illette, és nem Herceg Esterházy Pált. A bíróság szerint a felperesnek nem volt perbeli legitimációja, ugyanakkor az I. r. alperes birtokláshoz való joga nem vonható kétségbe, továbbá az állam tulajdonszerzése ex lege megtörtént a hitbizományok megszüntetéséről szóló 1949. évi VII. törvénnyel.
- [13] Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.731/2020/25. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét- a jogi indokolás részbeni módosítása mellett - helybenhagyta.
- [14] Ezt követően az indítványozó mint felperes által kezdeményezett felülvizsgálati eljárás során a Kúria a Pfv.II.20.909/2021/9. számú végzésével a Fővárosi Ítéltábla ítéletét hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Indokolása szerint a másodfokon eljáró bíróság iratellenesen figyelmen kívül hagyta a megállapítási keresetet „kapuvári kincsekre” vonatkozó részében, továbbá tévesen azonosította a műtárgygyűjtést a NM-ben őrzött érmegyűjteménnyel. A Kúria végzése szerint a másodfokon eljáró bíróság ítéletének indokolása hiányos, okfejtése

nem áll összhangban az érdemi döntéssel, és logikailag is hibás. A Kúria végzése meghagyta ezért a másodfokú bíróságnak, hogy az új eljárás során a felperes fellebbezését – a kereset egészét figyelembe véve – a Kapuvár mellett megtalált 58 db műtárgyra kiterjedően bírálja el. A Kúria rendelkezése szerint, amennyiben a másodfokú bíróság fenntartja azt az álláspontját, hogy a megállapítási kereset eljárásjogi feltételei ebben az esetben is fennállnak, akkor a releváns tényállást ki kell egészítenie a „kapuvári kincsekkel” kapcsolatos tényekkel. Továbbá a másodfokú bíróságnak meg kell indokolnia, hogy a többi műtárgyra vonatkozó – a hatályon kívül helyezett ítéletben részletesen kifejtett – jogi okfejtés irányadó-e a „kapuvári kincsekre” is, vagy ha eltérő álláspontra helyezkedik, úgy annak kellő indokát kell adnia. A Kúria meghagyta végzésében azt is, hogy a megismételt eljárásban nem maradhat el annak ismételt vizsgálata sem, hogy az osztrák jog alkalmazása kizárt-e a per tárgyává tett vagyontömeg egészére nézve, illetőleg milyen jelentősége van a felperes által hivatkozott nemzetközi szerződéseknek. A Kúria rámutatott, hogy csak a tulajdonosi pozíció tisztázása után lehet dönteni az Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont Közhasznú Nonprofit Kft.-vel és az IMM-mel szemben előterjesztett kereseti kérelmekről, így arról, hogy a felperes keresetösségi joga kiterjed-e a IMM-mel fennállónak tartott letéti szerződésre is.

- [15] A megismételt eljárásban a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.130/2022/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ebben döntését kiterjesztette a kapuvári kincsekre, és megállapította: „A »szocializáció« érdekében Magyarországra szállított perbeli műtárgyak - ebbe nem beleértve a „kapuvári kincseket” – 1919-ben kikerültek a Fraknói Várban lévő dologösszességből, ezzel a vár és a műtárgyak közötti térbeli kapcsolódás (azóta tartóan) megszűnt. A térbeli kapcsolat megszűnésétől kezdően a műtárgyakat akkor is a földolgtól elválasztott önálló ingóságoknak kellett tekinteni, ha a korábbi időszakban esetleg fennállt volna a tartozéki kapcsolat. Ekkor megnyílt annak a lehetősége, hogy a dologösszességből kiváló, a továbbiakban „önálló ingó dologként viselkedő” műtárgyak tulajdonjoga elváljon a földolog tulajdonjától, ami be is következett a műtárgyegyüttes 1919. évi »szocializációjával.«” Továbbá: „a szocializáció céljából Magyarországra szállított hitbizományi vagyona a magyar jog szerint irányadónak tekintendő, a hitbizományok megszüntetéséről szóló 1949. évi VII. törvényt kellett alkalmazni, amelynek a 2. §-a vonatkozott e műtárgyakra. E törvényi rendelkezés értelmében a hitbizományi vagyona tartozó műtárgyak – az 1948. évi július hó 27. napján fennállott leltári állapot szerint – a törvény 1949. április 2-i hatályba lépésekor állami tulajdonba kerültek.”
- [16] A „kapuvári kincseket” illetően kiemelte a bíróság: „[a]z alkalmazandó jog szempontjából nincs annak jelentősége, hogy – a felperes érvelése szerint – a »kapuvári kincsek« is fraknói eredetűek, amelyek ismeretlen időpontban kerültek Kapuvár környékére, ezért az alkotórészi/tartozéki kapcsolat e műtárgyak tekintetében is megalapozza a tulajdoni igényét. Az esetleges korábbi térbeli kapcsolódás ugyanis –

ahogy az a szocializáció céljából Magyarországra szállított műtárgyakkal összefüggésben már kifejtésre került – önmagában nem alapoz meg sem alkotórészi, sem tartozéki jellegű dologkapcsolatot. Relevancia hiányában a »kapuvári kincsek« eredetének feltárására és ennek érdekében a fellebbezési eljárás során indítványozott »szakértő tanú« meghallgatására nem volt szükség.”

- [17] Az indítványozó a megismételt eljárásban hozott jogerős döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria Pfv.VII.21.188/2022/8. számú ítélete a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Megállapította, hogy a másodfokon eljáró bíróság a Kúria hatályon kívül helyező végzésében foglaltaknak teljeskörűen eleget tett, továbbá részletes indokát adta annak, hogy a kapuvári kincsekre vonatkozó keresetet mely körülmények alapján tartotta a többi műtárggyal azonos módon elbírálnak. A Kúria hangsúlyozta azt is, hogy hatályon kívül helyező végzésében már értékelt bizonyos kérdéseket, az új másodfokú eljárásban további bizonyítást nem rendelt el. Hangsúlyozta a Kúria azt is, hogy a régi Pp. 253. § (3) bekezdésének alkalmazása nem veti fel az eljárás egyfokúvá válásának veszélyét: a másodfokú bíróság reformatórius jogkörében eljárva értékelt újra a rendelkezésére álló bizonyítékokat. Emellett hangsúlyozta a Kúria, hogy korábban több döntésében is kifejtette, hogy a régi Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság kifejezetten arra kapott felhatalmazást, hogy az elsőfokú bíróság által nem tárgyalt kérdésekben állást foglaljon [ld. Gfv.VII.30.084/2016/5., Pfv.V.22.312/2017/6., Pfv.II.20.963/2022/6.]. Utalt továbbá a 970/D/2006. AB határozatra.
- [18] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában támadta a Kúria Pfv.VII.21.188/2022/8. számú ítéletét, valamint a régi Pp. 253. § (3) bekezdését.
- [19] 3.1. Az Abtv. 27. §-a alapján az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, valamint XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott.
- [20] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét abban látja, hogy a Kúria nem szankcionálta a korábbi felülvizsgálati instrukciók másodfokú bíróság általi megsértését.
- [21] Az indítványozó hivatkozott arra, hogy sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azért is, mert a „kapuvári műkincsek” tekintetében első ízben a másodfokú bíróság hozott döntést, és érdemi tény- és jogvizsgálatot a bíróság nem folytatott le. Sérült a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való joga amiatt, mert a „kapuvári műkincsek” tekintetében hozott döntés ellen érdemi fellebbezési és felülvizsgálati ellenkérelmet nem adhatott elő. A tisztességes eljáráshoz való joga sérült azért is, mert a Kúria és az alsóbb fokú bíróságok független szakértő bevonása nélkül döntöttek kiemelten fontos szakkérdésben. Az indítványozó arra is hivatkozott a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való joga sérelme körében, hogy a Kúria nem nyújtott jogorvoslatot arra, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok átmásolták a közigazgatási hatóság magánjogi fejtegetéseit. Sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azért is, véli az

indítványozó, mert a Kúria „elmulasztotta megtenni a szükséges lépéseket az alsóbb fokú bíróság pártatlansága látszatának biztosítására”. Sérült a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való joga azért is, mert a Kúria az osztrák magánalapítvány 1994-es alapító okiratát tévesen és iratellenesen átértelmezte, azt nem indokolta, illetve „az osztrák jogi szabályok (nem) alkalmazásáról sem adott számot”. Az indítványozó szerint a *contra legem* jogalkalmazás az ügyben *contra constitutionem* jellegű. Hivatkozott végül az indítványozó arra, hogy „[a] szellemi alkotásokhoz fűződő alapjogokat (XIII. cikk) és a kulturális örökségre vonatkozó [P] cikk] követelményeket is sérti”, hogy a Kúria „mellőzte az elbírálás (...) során a Kunstammer jelleget és a (sui generis illetve gyűjteményes) szerzői műként (...) való figyelembevételt”.

- [22] 3.2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványi kérelmében kérte a régi Pp. 253. § (3) bekezdés alkotmányossági vizsgálatát, mivel az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdését. Az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikke vonatkozásában a homogén csoportot a polgári perek jelentik, amelyek vonatkozásában a támadott jogszabályi rendelkezés nem egyenlő mértékben teszi lehetővé a jogorvoslathoz való jog gyakorlását, bár a rendelkezés alapján maga a jogorvoslathoz való jog közvetlenül nem sérül. Hátrányos megkülönböztetést valósít meg akkor, ha a perben az elsőfokú bíróság minden vitás pontra kiterjedő határozatot hoz, szemben azokkal a perekkel, amikor az elsőfokú bíróság elmulaszt minden kérdést elbírálni, ezekről azonban a másodfokú bíróság érdemi döntést hoz a régi Pp. 253. § (3) bekezdése alapján. Ez a diszkrimináció az indítványozó szerint okszerűtlen.
- [23] Az indítványozó annak megállapítását is kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla, illetve a Kúria az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdését sértő módon alkalmazta a régi Pp. 253. § (3) bekezdését.
- [24] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. és az Ügyrend szerinti befogadási feltételeknek.
- [25] 4.1. Az indítvánnyal támadott felülvizsgálati ítéletet az indítványozó ügyvédje 2023. április 20-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2023. június 19-én, határidőben nyújtotta be. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségek kimerítése után terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [26] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [27] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy

vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [28] Az indítványozó a sérelmezett ítéletekkel zárult ügyben felperes volt, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A jogi személy indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [29] 4.2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt egyes követelményeknek.
- [30] Az indítvány pontosan megjelölte a támadott bírósági döntéseket, illetve az ügyében alkalmazott, általa alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályi rendelkezést. Megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit.
- [31] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítvány egyaránt hivatkozott a XV. cikk (1) és (2) bekezdésére, érvelése szerint a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való alapjogával összefüggésben merül fel a diszkrimináció sérelme. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint „[a]z egyén megváltoztathatatlan – saját elhatározásától nem függő, többnyire eleve adott – tulajdonságain alapuló megkülönböztetés a jogi megkülönböztetés súlyosabb esete, a diszkrimináció. Az ilyen megkülönböztetés a XV. cikk (2) bekezdése alapján általában tilos, ezért minden ilyen megkülönböztetés az általános egyenlőségi szabályhoz képest szigorúbb vizsgálatot követel. Ilyen megkülönböztetésnek tekintendő, ha a jogszabály alapján képzett azonos tulajdonságú csoportok az egyén megváltoztathatatlan tulajdonsága szerint különböznek egymástól.” Az indítvány nem az egyén megváltoztathatatlan tulajdonsága szerinti diszkriminációra hivatkozott, erre vonatkozó érvelést nem adott elő, ezért az indítvány ebben a részében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjának.
- [32] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítványi elem kapcsán az Alaptörvény XIII. cikk (1)-(2) bekezdésének sérelmére vonatkozó állítását az indítványozó nem indokolta, ezért ez az indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjának.
- [33] 5. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [34] 5.1. Az indítványozó szerint a régi Pp. 253. § (3) bekezdése azért sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, mert a polgári pert kezdeményezők közül azok, akiknek az

ügyében a bíróság nem gyakorolja reformatórius jogkörét a jogorvoslat során kedvezőbb helyzetben vannak a jogorvoslati jog gyakorlása szempontjából, mint azok, akiknek esetében ennek alkalmazására sor kerül. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a diszkrimináció az azonos szabályi körbe tartozó jogalanyok közti alkotmányosan nem indokolható különbségtételt jelenti. A másodfokú bíróság a reformatórius jogkörét a fellebbezés keretei között gyakorolhatta a régi Pp. 253. § (3) bekezdése alapján, vagyis épp a fellebbező fél kérelmére kerülhet sor arra, hogy – amennyiben azt a másodfokú bíróság indokoltnak látta – az elsőfokú bíróság által nem tárgyalta kérdésben is döntött. Az a körülmény, hogy a peres felek egy meg nem határozható része hivatkozik olyan kérdésre, amit az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, nem minősül csoportképező tényezőnek a diszkrimináció szempontjából. Ezért a régi Pp. 253. § (3) bekezdése és a diszkrimináció tilalma között nincs érdemi alkotmányossági összefüggés. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány ebben a részében nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási feltételnek.

- [35] 5.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmét illetően a Kúria jogértelmezését és annak felülvizsgálati ítéletben történt alkalmazását vitatta az indítványozó. Az indítványozó érvelése nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésre vonatkozik: az indítványozó az eljáró bíróság jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja, valamint a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést sérelmezi, abban bízva, hogy az Alkotmánybíróság azt alapjogi sérelemnek minősítve megváltoztatja.
- [36] Jelen ügyben is hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve hogy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e. Ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz.
- [37] A „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az

Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [38] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben sem látott indokot arra, hogy fent idézett gyakorlatától eltérjen, és megállapította: önmagában az, hogy az indítványozó ügyében meghozott bírósági döntést helytelen jogértelmezésen alapulónak, ezáltal tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével összefüggésben értékelhető alkotmányossági kérdésnek. Mindezek alapján megállapítható, hogy az indítványban foglaltak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem vetik fel.
- [39] 6. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, 27. § (1) bekezdésére, 29. §-ára, valamint 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjára – megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az Abtv. 56. § (2)- (3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 9.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró

